

[Geert-Jørgensen.]

Naar vi forelægger dette Lovforslag, sker det af forskellige Grunde. Den første og væsentligste er denne, at vi mener, at Loven af 4. Juli 1927 er grundlovsstridig, og at den ude i Befolkningen anses som grundlovsstridig, idet den strider mod Grundlovens § 81, der siger, at alle Indskrænkninger i den frie og lige Adgang til Erhverv, som ikke er begrundet i det almene Vel, skal hæves ved Lov.

At Rutebils- og Fragtmandskørsel er et Erhverv, og et hæderligt Erhverv, kan ikke bestrides; det er ogsaa et samfundsnyttigt Erhverv, der tjener til at fremme det almene Vel, og det er et betydningsfuldt Erhverv, idet der i Dag er 631 Automobilruter, der daglig befarer 15 738 km. Dette Erhverv skaber en betydelig Karosseriindustri, der beskæftiger mange Mennesker, og med dette Erhverv følger der meget mekanisk Reparationsarbejde, som ogsaa giver Beskæftigelse til mange Mennesker. Men det er et Erhverv i Tilbagegang, idet der i 1926 fandtes 715 Personautomobilruter, som befarede 19 420 km. Der er altsaa en Tilbagegang med 84 Ruter og med en Vejlængde af 3 682 km. Dette, mener vi, skyldes Loven af 4. Juli 1927, idet Amtsraadene har forbudt en Række bestaaende Ruter og hindret Oprettelsen af nye. Det gælder om ethvert Erhverv, hvortil der er fri og lige Adgang, at det trives kun i samme Grad, som der er Trang til det i Befolkningen. Rutebilerne er jo i høj Grad Smaaafolds Biler; selv om der i 1929 fandtes 61 078 private Personautomobiler, saa er det jo endnu ikke det brede Lags Sag hver at have sit Automobil.

Rutebilerne er et Kulturgode af uberegnelig Værdi, de har bragt en livlig Forbindelse mellem Land og By og har fremmet Handel og Omsætning. Rutebilerne er derfor elsket af Befolkningen. Det er imidlertid upaatvivleligt, at Lov Nr. 166 af 4. Juli 1927 er en Indskrænkning i den frie og lige Adgang til at drive Rutebilkørsel, idet man ifølge § 2 i denne Lov skal have Tilladelse af visse offentlige Myndigheder til at drive dette Erhverv, og disse Myndigheder, Sogneraadene eller Amsraadene, kan forbyde dette Erhverv, hvor de finder det for godt. Alle Vegne, hvor disse Myndigheder har forbudt bestaaende Ruter at fortsætte eller har forbudt Oprettelsen af nye, har det vakt Befolkningens Harm og fremkaldt harmfulde Protester. Befolkningen har anset disse Forbud for grundlovsstridige, for et ulov-

ligt Indgreb i dens grundlovmæssige Ret. Jeg minder i denne Forbindelse om det Andragende af 24. September 1929, som den nordfynske Befolkning sendte Regering og Rigsdag i Anledning af, at Odense Amsraad med 6 Stemmer mod 5 havde bestemt, at fra 1. April 1930 skulde 5 Bilruter enten nedlægges eller omlægges. Dette fremkaldte en meget kraftig Protest fra Befolkningen, en Protest, som vidnede om Følelsen af lidt Uret og ubeføjet Indgreb i den frie Selvbestemmelsesret. Jeg minder videre om Vejle Amsraads Forbud mod Fortsættelse af Bilruten Kolding—Stenderup. Der fremkom i den Anledning Protester fra Befolkningen, fra Sogneraad, fra Kolding Byraad, fra Kolding Handelsforening, men der var ingenting, der hjalp. Og ligesaa gik det Odder—Horsens-Ruten, der blev nedlagt af Skanderborg Amsraad, skønt hele Befolkningen protesterede paa mægtige Protestmøder, hvor man navnlig betegnede Loven af 4. Juli 1927 som grundlovsstridig. Det er en forunderlig Magtsyge, der ofte har udviklet sig hos visse Amsraad, og ogsaa hos visse Byraad; som et særlig afskrækkende Eksempel i saa Henseende kan jeg nævne Hjørring Byraads Stilling med Hensyn til en Rutebilstation oppe i Hjørring.

Nu er Spørgsmaalet imidlertid blot, om disse Indskrænkninger er begrundet i det almene Vel. Hvis man ved det almene Vel forstaaer alle Danskes eller hele det danske Folks Vel, saa vedrører dette ikke de her nævnte Indskrænkninger, idet de ikke tager Sigte paa det almene Vel. Det kan dog neppe gælde Bornholmerne eller Falstringer, at en Automobilrute Odder—Horsens og Kolding—Stenderup nedlægges. Og hvis man ved det almene Vel vil forstaa den Befolknings Vel, blandt hvilken Indskrænkningerne i den frie og lige Adgang til Erhverv finder Sted, er vel Befolkningen paa Egnen nærmest til at dømme derom, og naar de beder sig fri for disse Indskrænkninger, er Indskrænkningen ikke til deres Vel, til det almene Vel, og saa er det et grundlovsstridigt Indgreb i Befolkningens Ret, der foreligger. Jeg skal derfor anbefale, at Loven af 4. Juli 1927 ophæves, og at man i en ny Lov kun beholder de faa Ting, som er nødvendige til Skabelse af Sikkerhed for de Mennesker, som nu en Gang bruger Personautomobiler. I det foreliggende Lovforslag har vi derfor kun ganske faa Paragraffer. I § 1 bestemmes, hvad der skal forstaaes ved Omnibuskørsel; det er det samme som i den bestaaende Lov. Efter § 2 kræves blot en